

Кой е съдебният заседател?

Съдебните заседатели са представители на обществеността в съдебната зала. Задължително е да са неосъждани и пълнолетни.

Съдебният заседател не е съдия, но е равностоен член на състава, разглеждащ и решаващ делата. Съдебният състав събира предоставените от страните доказателства, като преценява тяхната допустимост и относимост към спора, т.е. необходими ли са съответните данни, за да се докаже тезата на едната или другата страна. След приключване на делото, въз основа на фактите, които страните са успели да докажат, съдията постановява решение или присъда, съобразено с мнението на съдебните заседатели. Съдебните заседатели има равен глас със съдията и може да застанат на различно от него становище при определянето на крайният съдебен акт. Ако съдията не е съгласен с тях, се пише "особено мнение" в мотивите по акта.

Съдебните заседатели участват в разглеждането на наказателни дела за престъпления, за които се предвижда наказание повече от 5 години лишаване от свобода. В тези случаи съдебният състав се състои от **един съдия и двама съдебни заседатели**.

Ако предвиденото наказание в закона е не по-малко от 15 години лишаване от свобода, съдебният състав е **трима съдебни заседатели и двама съдии**.

Като част от съдебния състав, съдебният заседател има еднакви права със съдиите:

- запознаване с делото и доказателствата по него,
- разпит на свидетели и страни,
- запознаване със заключението на експертите,
- равен глас със съдиите в състава.

Съдебният заседател не трябва да забравя, че обвиняемия се счита за невинен до завършване на наказателното производство с влязла в сила присъда, в която се установява противното.

Решенията се вземат въз основа на събрани доказателства, а не по предварително убеждение.

ВАЖНО е съдебният заседател да следи процеса внимателно, защото участва при вземането на решение и постановяването на присъдата.

Съдебният заседател се уведомяват за участие в дела по телефон, по пощата или с призовка за датата и часа на явяването му в съда. След уведомяването е задължен да се яви за съдебното заседание. Важно е да се яви малко по-рано преди началото на заседанието, за да провери на информационното табло на съда съдебната зала, в която ще се гледа делото. За да се намалят ненужните отлагания на делото, е задължително да уведоми незабавно съда, ако не е в състояние да участвате в заседанието. При отлагане на започнато наказателно дело, съдебният заседател записва следващата дата и я сверява с бъдещите си ангажименти. Съдебният заседател има право на възнаграждение от бюджета на съдебната власт.

КАК ДА СТАНЕТЕ СЪДЕБЕН ЗАСЕДАТЕЛ?

За да станете съдебен заседател, Вие трябва да отговоряте на следните изисквания:

- да сте пълнолетен български гражданин, но не навършил 65 години към датата на кандидатстване,
- да се ползвате с добро име и авторитет в обществото, и
- да не сте били осъждан на лишаване от свобода за умишлено престъпление, независимо дали сте реабилитиран.

Общинските съвети избират комисии, които изготвят предложения за съдебни заседатели. Предложените кандидати за съдебни заседатели предоставят на съответните Общински съвети писменото си съгласие и документите, удостоверяващи българското им гражданство, възрастта и педагогическата квалификация, ако притежават такава, както и свидетелство за съдимост, че не са осъждани за умишлено престъпление независимо от реабилитацията. Кандидатите, които вече са били съдебни заседатели, прилагат към горе изброените документи и мнение на председателя на съответния съд за работата им.

Общото събрание на съдиите от апелативния съд избира съдебните заседатели за окръжните съдилища от района на апелативния съд. Общото събрание на съдиите от окръжния съд избира съдебните заседатели за районните съдилища от района на окръжния съд. Съдилищата предварително определят броя на съдебните заседатели, необходими за съответния съд. Съдебните заседатели полагат клетва пред Общото събрание на съдиите на съответния районен, окръжен, военен и специализиран наказателен съд. Съдебните заседатели се назначават за срок от пет години. На Общо събрание на съдебните заседатели се избира Съвет на съдебните заседатели. Съветът осъществява връзка със съдебния администратор на съда, а за организацията на работата на съдебните заседатели сътрудничи със съдиите и съдебните заседатели.